

RECHTSTREEKS

MAANDBLAD VOOR EVANGELISATIE EN GELOOFSOPBOUW

DEZE MAAND:

3 VAN DE REDACTIE

Geschiedenis, profetie, typologie en toepassing

4 GENADE EN GELOOF

Het boek Ruth - Deel 1

De schoondochters van Noömi begeleidden haar op reis, met de gedachte samen met haar naar Israël terug te keren (vs. 10). Maar de goede wil alleen is niet voldoende; want om met de genade in aanraking te komen, is er niets minder nodig dan geloof. Ze zeiden allebei tegen Noömi: 'Wij keren zeker met u terug naar uw volk' (vs. 10).

6 TWEE GEBEDEN

De farizeeër en de tollenaar

8 GEBROKEN

9 WOORDSTUDIE

Wat deed Febe precies?

In de dagkalender Lichtstralen uit het Woord stond als de dagtekst voor 5 augustus 2020 afgedrukt: 'En sta haar (d.i. Febe) bij wanneer ze uw hulp ergens voor nodig heeft, want ze is velen tot steun geweest, ook mij' (Rom. 16:2 NBV).

10 HET HOOGLIED

Deel 66 - De hoogste taal van de liefde

11 DAVID EN GOLIAT

1 Samuël 17:1-58

De strijd van David tegen Goliat is een beeld van de overwinning van de Heere Jezus over de duivel. Zoals David Goliat met zijn eigen zwaard doodde, zo heeft Christus juist door de dood te niet gedaan hem die de macht over de dood had, dat is de duivel (Hebr. 2:14-15).

COLOFON

Doelstelling

'Rechtstreeks' is een maandblad voor evangelisatie en geloofsopbouw. De apostel Petrus schreef aan de gelovigen destijds: '...groeit op in de genade en kennis van onze Heer en Heiland Jezus Christus' (2 Petr. 3:18). Vanuit de overvloed aan geestelijk voedsel in Gods Woord willen we graag op deze wijze iets uitdelen aan anderen.

Digitaal magazine

'Rechtstreeks' is een digitaal blad, dat u gratis kunt ontvangen, wanneer u zich aanmeldt op:

<https://www.oudesporen.nl/>

Elf keer per jaar wordt dit blad als pdf gepubliceerd. Een pdf is met het programma **AcrobatReader®** (een gratis programma van Adobe) te lezen. Reeds gepubliceerde nummers van 'Rechtstreeks' zijn te downloaden op de site:

<https://www.oudesporen.nl/>

Redactie

Hugo Bouter; Ger de Koning; Gerard Kramer; Jan-Paul Spoor.

Verantwoording

Naast de verantwoordelijkheid die elke auteur heeft voor de artikelen die hij schrijft, is de redactie verantwoordelijk voor publicatie ervan. Dit houdt niet in, dat de redactie het noodzakelijkerwijs 100% eens is met alle gedachten die de auteur in zijn artikelen uit. De lezer wordt aangeraden te doen wat 1 Tessalonicenzen 5:21 ons leert.

Copyright

De meeste artikelen in dit blad zijn auteursrechtelijk beschermd. Verdere openbaarmaking en/of verveelvoudiging daarvan in welke vorm dan ook is slechts toegestaan na toestemming van de redactie.

Correspondentieadres

Gouwestraat 20
4388 RC Oost-Souburg Nederland
Telefoon: (0118) 467462
E-mail: info@oudesporen.nl

VAN DE REDACTIE

GESCHIEDENIS, PROFETIE, TYPOLOGIE EN TOEPASSING

Gerard Kramer

De geschiedenissen van het Oude Testament hebben naast hun letterlijke ook vaak een figuurlijke, profetische betekenis. Daarom merkt H. Rossier in zijn artikel over het boek Ruth terecht op: *'De lezer die enigszins met de profetieën vertrouwd is, zal ongetwijfeld in deze hele geschiedenis een beeld zien van de geschiedenis van Israël tot op heden, en ook van de wegen van God met Zijn volk in de toekomst. Hoewel de Israëlieten wegens hun ontrouw onder de volken werden verdreven, bleven er toch bepaalde banden tussen God en het volk bestaan'*.

Aan het eind van zijn artikel over de gebeden van de farizeeër en de tollenaar (Luk. 18) beantwoordt Hugo Bouter de vraag hoe wij als gelovigen bevrijd kunnen worden van het farizeïsme. Hij doet dat door te wijzen op zes sleutels die ons door een bekeerde farizeeër worden aangereikt: *'Hoe kan men dan bevrijd worden van farizeïsme? Door een andere kijk te krijgen op onszelf, op onze goede werken, op de ander, op God Zelf. Er is een bekend bijbelhoofdstuk, en wel Filippenzen 3, dat ons zes sleutels hiertoe aanreikt aan de hand van het leven van de apostel Paulus, een bekende en bekeerde farizeeër. Het gaat om de volgende zes punten, die ons hierbij kunnen helpen:*

1. *Pas op voor valse, vleselijke godsdienst (vs. 2);*
2. *Vertrouw niet langer op het eigen ik (vs. 3-6);*
3. *Houd voor ogen waaruit onze geestelijke rijkdom bestaat (vs. 7-9);*
4. *Leer Christus beter kennen en liefhebben (vs. 10-11);*
5. *Jaag Hem na en ook de hemelse roeping (vs. 12-16);*
6. *Zoek niet de aardse dingen, maar verwacht Hem uit de hemel (vs. 17-21).*

De door Paulus aanbevolen zuster Febe staat tegenwoordig flink in de belangstelling (Rom. 16:1-2). Er is onlangs zelfs een vuistdik boek over haar verschenen. Dat is bijzonder, want Paulus wijdt slechts twee verzen aan haar. Is zij een rolmodel voor vrouwen, en in welk opzicht? En in welk opzicht beslist niet? Mijn WoordStudie tracht dit te verhelderen. Er volgt hier voor de verandering geen citaat!

Ook het Hooglied is een boek dat naar de toekomst verwijst. Naar aanleiding van de geestelijke volwassenheid van de bruid in het Hooglied merkt Ger de Koning op: *'In profetisch opzicht gaat het om de vrede van Jeruzalem. Voor die vrede mogen we bidden (Ps. 122:6-7). Dat is geen vrede die door de volken wordt afgedwongen, ook niet de vrede die Israël zelf afdwingt. Die vrede is onbereikbaar. Het gaat om de vrede die het overblijfsel zal vinden als het na de Grote Verdrukking in de armen van de Messias is. Hij zal dan een verbond van vrede met haar sluiten. Die vrede zal duurzaam zijn, duizend jaar lang' (Ezech. 37:26).*

Dit nummer van Rechtstreeks bevat, zoals u ziet, in diverse artikelen een stevige portie typologie. Ook Peter Cuijpers past bepaalde delen van de geschiedenis van David en Goliath typologisch toe. Interessant is daarom zijn ontzuiterende opmerking: *'Het is prachtig om ons met typologie bezig te houden, maar soms vergeten we de praktische toepassing voor onszelf. Ook wij hebben te maken met vijanden waartegen we moeten strijden. Dan kijken we niet naar David als een type van Christus, maar als één van de geloofshelden uit het Oude Testament. Wat kunnen wij van David leren? Hoe gaan wij om met afwijzing, kritiek en ontmoediging? Welke wapens gebruikte wij? Hoe gaan wij af op de vijand?'*

We hopen dat de inhoud van ons magazine u ook deze keer aanspreekt – zowel de geschiedenissen, alsook de profetische, typologische en praktische kant daarvan. Namens de redactie, Gerard Kramer

GENADE EN GELOOF

HET BOEK RUTH - DEEL 1

H. Rossier

Inleiding

De gebeurtenissen van het boek Ruth vallen weliswaar midden in de treurige toestanden die het tijdperk van de Richteren kenmerkten, maar toch heeft het thema ervan weinig gemeen met dat van Richteren. Het boek Richteren beschrijft het verval van het volk Israël, dat door God verantwoordelijk werd gehouden. Een verval dat onherstelbaar bleek te zijn, ondanks de bemoeienissen van Gods goedheid, die probeerde het volk weer te herstellen – wat vaak ook gedeeltelijk lukte.

In tegenstelling tot de dorheid en onvruchtbaarheid van de weg van de ontrouwe Israëliet in het boek Richteren is het boek Ruth vol frisheid. U vindt hier om zo te zeggen de ‘waterbeken, fonteinen en diepten’, waarvan Mozes spreekt (Deut. 8:7). Het boekje doet weldadig aan, als de koelte bij het verschijnen van het morgenrood. Alles ademt hier genade, en de lieflijke harmonie wordt door geen wanklank verstoord. Het is als een groene oase in de woestijn, een vriendelijke idylle te midden van de donkere geschiedenis van Israël.

Wanneer wij dit kleine boek met zijn vier hoofdstukken goed bezien, krijgt het een rijke waarde. De plaats en tijd van de gebeurtenissen is hetzelfde als in het boek Richteren, maar toch is het alsof hemelse gevoelens hun intrek hebben genomen op aarde. Het valt moeilijk te begrijpen dat hetzelfde land dat getuige was van zoveel strijd, schanddaden en afgodendienst, tevens het toneel kon zijn van gebeurtenissen waarvan de verheven eenvoud ons aan de heerlijke dagen van de aartsvaders herinnert.

En toch is dit verklaarbaar. Sinds de zondeval vinden wij een tweeledige parallel lopende geschiedenis: die van de verantwoordelijke mens met al haar gevolgen, en die van de raadsbesluiten en de beloften van God met de wijze waarop Hij die ondanks alles zal vervullen. Dit gebeurt op grond van Zijn *genade*, en daarvan wordt alleen melding gemaakt als het Gods raadsbesluiten en beloften betreft:

1. De verantwoordelijke mens kan de genade zelf immers niet verwerven;
2. zijn schuld kan haar niet ongedaan maken;
3. het verval is niet in staat haar aan banden te leggen;
4. en God Zelf bestraft de satan als hij haar loop probeert te stuiten (Zach. 3:2).

Naarmate het kwaad toeneemt, ontvouwt de geschiedenis van de *genade* zich duidelijk en gaat zij onweerstaanbaar verder, totdat zij het voorgestelde doel heeft bereikt! Haar *uitgangspunt* is het hart van God, haar *middelpunt*

de Persoon van Christus, en haar *einddoel* de schitterende heerlijkheid van de tweede Mens en de zegeningen die wij met Hem zullen delen. Daarom eindigt het boek Ruth ook met de profetische vermelding van Hem die de wortel en het geslacht van David is, de roemrijke Verlosser die aan Israël was beloofd.

Maar als het boek Ruth getuigt van Gods *genade*, dan moet het ook een boek van *geloof* zijn. Genade en geloof gaan altijd samen: het geloof grijpt de genade aan en eigent zich die toe; het geloof sluit zich aan bij de beloften van God en het volk van de beloften; en het vindt uiteindelijk zijn vreugde in Hem die de drager en de erfgenaam van de beloften is. Dit is het wonderbare karakter van het boek, dat wij nu willen overdenken.

Hoofdstuk 1

‘In de dagen dat de richters richtten, gebeurde het dat er een hongersnood in het land was’ (vs. 1).

Deze woorden schilderen de bijzondere omstandigheden waarin het volk Israël verkeerde. We bevinden ons in de dagen van de richters, maar er heerste hongersnood; het was een tijd waarin Gods voorzienigheid zich in oordeel over Zijn volk openbaarde.

‘Toen trok een man uit Betlehem in Juda met zijn vrouw en zijn beide zonen weg om als vreemdeling te vertoeven in het veld van Moab’ (vs. 1).

Betlehem, de stad die de geboorteplaats van de Messias zou worden (Mi. 5:1), en het voorrecht zou hebben om de Ster – door Israël verwacht – bij haar opgaan te zien schitteren, ondervond in de tijd van Noömi slechts de armoede en de hulpeloosheid van de mens. De Hand die het volk had staande gehouden, was teruggetrokken en er was aan alles gebrek. Van deze in het boek Richteren getoonde waarheid wordt in het boek Ruth slechts even melding gemaakt, hoewel onder toevoeging van bepaalde belangrijke feiten (vs. 25).

Gedurende deze dagen van verval, onder de tuchtigende hand van God, verliet Elimelek (zijn naam betekent: ‘mijn God is Koning’) met zijn vrouw Noömi (d.i. ‘lieflijkheid’) en met zijn kinderen het land. Onder de toelating van God zochten zij een toevluchtsoord bij de volken.

In deze grote beproeving was Noömi altijd nog met haar man en kinderen verbonden. Haar naam was nog niet veranderd en zij droeg die nog steeds. Maar Elimelek (d.i. ‘mijn God is Koning’) stierf, en Noömi bleef als weduwe achter. Door hun relaties met het afgodische volk van Moab verontreinigden de zonen zichzelf; en zij stierven eveneens. Ogenscheinlijk was nu het geslacht van Elimelek, zonder hoop op nakomelingschap, uitgestorven. Noömi (d.i. ‘lieflijkheid’) was in rouw en smart gedompeld en voortaan onvruchtbaar.

‘Daarna maakte zij zich met haar schoondochters op en keerde uit het veld van Moab terug, want zij had in het veld van Moab vernomen, dat de Here naar Zijn volk omgezien had door hun brood te geven. Dus trok zij met haar beide schoondochters weg uit de plaats, waar zij vertoefd had. Toen zij onderweg waren om naar het land van Juda terug te keren (...)’ (vs. 6-7).

Toen de tijding Noömi bereikte dat Jahweh Zijn volk genade had bewezen door hun weer brood te geven, wilde zij

naar haar land terugkeren. De toestand van Israël was onveranderd gebleven. God had echter een einde gemaakt aan de dagen van de bezoeking, die zwaar op het volk had gedrukt; en de arme, onder het gewicht van haar leed neergebogen weduwe, mocht weer op betere dagen hopen.

De *genade* is, zoals wij al zeiden, de eerste en voornaamste karaktertrek van het boek Ruth. Elke zegen waarover het spreekt, hangt af van het feit dat God *'naar Zijn volk omgezien had door hun brood te geven'*. Met deze welbekende uitdrukking duidt het Oude Testament de weldaden aan die Israël door de Messias zou ontvangen: *'Haar voedsel zal ik rijkelijk zegenen, haar armen zal ik met brood verzadigen'* (Ps. 132:15). Als het volk had gewild, zouden die goederen blijvend hun deel zijn geworden, toen Christus in hun midden was verschenen en de broden voor de vierduizend en de vijfduizend had vermenigvuldigd!

De schoondochters van Noömi begeleidden haar op reis, met de gedachte samen met haar naar Israël terug te keren (vs. 10). Maar de goede wil alleen is niet voldoende; want om met de *genade* in aanraking te komen, is er niets minder nodig dan *geloof*. Ze zeiden allebei tegen Noömi: *'Wij keren zeker met u terug naar uw volk'* (vs. 10).

Je kunt een heel sympathiek karakter hebben, en toch niet geloven.¹ Het is het *geloof* dat de kloof vormde tussen deze beide jonge vrouwen, die in zoveel opzichten op elkaar leken. Het natuurlijke hart bezwijkt in de strijd met onoverkomelijke moeilijkheden, terwijl het *geloof* juist erdoor versterkt wordt en de geloofskracht er zelfs door toeneemt.

Orpa twijfelde op een weg, waar geen toekomst te zien was. Wat kon Noömi haar aanbieden? Had deze vrouw, beroofd als zij was, door God geslagen en met bitterheid vervuld, nog zonen in haar schoot die zij haar schoondochters tot echtgenoot kon geven? Orpa kuste haar schoonmoeder en keerde terug naar haar land en haar afgoden (vs. 14).

Zo wordt ten slotte toch het natuurlijke hart openbaar. Het kan zich bij het volk van God aansluiten, zonder echt ertoe te behoren. Een vrouw als Noömi is het wel waard om lief te hebben; maar genegenheid is nog geen bewijs van geloof. Het geloof scheidt ons in de eerste plaats van de afgodendienst, doet ons onze goden opgeven en voert ons tot de waarachtige God. Dit was ook de eerste stap van de Tessalonicenzen op de geloofsweg (1 Tess. 1:9). Orpa daarentegen keerde zich van Noömi en van de God van Israël af, om naar haar volk en haar goden terug te keren. Bij het ontmoeten van de moeilijkheden blijkt zij onbekwaam om de proef te doorstaan. Zij gaat weliswaar huilend weg, maar zij gaat toch weg, evenals die beminnelijke jongeling die bedroefd wegging, omdat hij niet kon besluiten afstand te doen van zijn goederen om een arme en verachte Heer te volgen.

Met Ruth was het heel anders. Bij haar vinden wij een kostbaar *geloof*: het is beslist, vastberaden en moedig. Geen enkele tegenwerping kon haar doen wankelen. Het doel stond haar duidelijk voor ogen. Zij hoorde wel de woorden

1) Het gedrag van Orpa en van Ruth verklaart dit beginsel. Schijnbaar verschillen ze beiden in niets van elkaar. Zij vertrekken samen met Noömi, reizen met haar mee en bewijzen zo hun afhankelijkheid. De genegenheid van Orpa was ook oprecht: zij huilde al bij de gedachte haar schoonmoeder te moeten verlaten en vergoot nog tranen vol meegevoel, toen zij werkelijk afscheid nam.

van Noömi, maar haar besluit was genomen; zij zag slechts één weg, en zij kon niet anders dan zó handelen. Wat betekenden de onmogelijkheden van de menselijke natuur tegenover het *moeten* van het geloof? Ruth liet zich niet tegenhouden door het vooruitzicht nooit meer een man te zullen krijgen, en ook niet door het bewustzijn dat de hand van God tegen haar schoonmoeder was uitgestrekt. Zij zag in de zich ophopende bezwaren alleen nog meer redenen om haar besluit trouw te blijven. Noömi was voor Ruth alles: *'Ruth klemde zich aan haar vast'* (vs. 14).

'Bring er bij mij niet op aan, dat ik u in de steek zou laten, door van u terug te keren; want waar u zult heengaan, zal ik heengaan, en waar u zult vernachten, zal ik vernachten: uw volk is mijn volk en uw God is mijn God; waar u zult sterven, zal ik sterven, en daar zal ik begraven worden. Zo moge de Here mij doen, ja nog erger: voorwaar, de dood alleen zal scheiding maken tussen mij en u' (vs. 16-17).

Noömi te vergezellen, die voor Ruth de enige band met God en Zijn volk vormde, en met haar te leven en te sterven: dat was de wens van deze geloofsheldin. Intussen gaan haar gedachten veel verder dan een oppervlakkige aansluiting bij Israël. Zij *maakte zich één* met het volk, hoe het ook in vernedering was, om op die manier de God van Israël, de waarachtige God die nooit verandert, toe te behoren: *'Uw volk is mijn volk, en uw God mijn God.'* Nadat zij Moab en haar goden de rug heeft toegekeerd, behoort zij tot iets nieuws waarmee zij zich *één maakt*, met uitsluiting van de mogelijkheid van een scheiding. De dood alleen kan zulke banden verbreken.

Wij zien hier hoe God en het geloof elkaar ontmoeten, elkaar begrijpen en zich met elkaar verbinden. Hoe duidelijk toont deze geschiedenis dat het *geloof* het enige middel is dat de zondige mens in verbinding brengt met God! Zoals Ruth Noömi aankleefde, klemt het geloof zich vast aan de Middelaar, die het voorwerp is van Gods raadsbesluit en die *alleen* in staat is ons in een echte verbinding met de ware God te brengen en ons een gegarandeerde plaats voor Zijn aangezicht te geven.

Inderdaad, het was een aandoenlijke reis die de beide bedroefde vrouwen naar Betlehem maakten! Rijk en vol was Noömi vandaar weggetrokken, en arm en leeg keerde zij nu terug. Bestond er een toestand die haar troosteloze situatie evenaarde? Beroofd van haar man en haar beide zonen, te oud om nogmaals een man toe te behoren, zonder menselijke hoop op een erfgenaam – het is een waar beeld van Israël. Voor haar was van de kant van de natuur en van de wet alles voorbij.

Ja, nog meer: de hand van de HERE was tegen haar uitgestrekt! De Almachtige Zelf, die eigenlijk de steun van haar geloof had moeten zijn, vervulde haar hart door Zijn tuchtiging met bitterheid. Haar naam Noömi (liefelijkheid), had zij verwisseld met Mara (d.i. 'bitterheid'), 'daar de HERE tegen mij getuigt, en de Almachtige mij kwaad aangedaan heeft'. En Ruth was ook een weduwe en kinderloos zoals zij (zij had echter nooit kinderen gebaard). Bovendien was Ruth een vreemdelinge, die stamde uit een vervloekt volk, en zij had nooit de zegeningen van Israël gekend en bezat ook geen aanspraak op de beloften van God.

Zo gingen die beiden samen: de een in het volle bewustzijn van haar toestand en van de hand van God die zwaar op haar drukte; de ander slechts in het bezit van haar geloof en van haar schoonmoeder Noömi als de band die haar met

God verbond. Hun weg was bezaaid met moeilijkheden, maar zij zagen een Ster blinken die hen leidde. De genade was gaan schijnen: God had naar Zijn volk omgezien door hun brood te geven. Beide vrouwen kwamen in Betlehem aan bij het begin van de gersteoogst. Zij bereikten dus de plaats van de zegen, juist op het ogenblik dat die werd uitgedeeld. En daar zouden zij Boaz ontmoeten!

De lezer die enigszins met de profetieën vertrouwd is, zal ongetwijfeld in deze hele geschiedenis een beeld zien van de geschiedenis van Israël tot op heden, en ook van de wegen van God met Zijn volk in de toekomst. Hoewel de Israëlieten wegens hun ontrouw onder de volken werden verdreven, bleven er toch bepaalde banden tussen God en het volk bestaan. Jahweh had immers door één van Zijn profeten gezegd: *'hoewel ik hen weggedreven heb onder de volken en in de landen heb verstrooid, zodat ik hun slechts weinig ten heiligdom geweest ben in de landen waar zij gekomen zijn'* (Ezech. 11:16).

Hun Elimelek is gestorven; het enige familiehoofd van Israël, Christus, de Messias, is afgesneden. Daardoor werd het volk te midden van de volken als een onvruchtbare en van haar kinderen beroofde weduwe. Wanneer het echter tot inkeer komt, het oordeel van God erkent en in ootmoed

de beker van de bitterheid drinkt, dan zal het morgenrood van een nieuwe dag voor dit volk aanbreken. Het oude volk van God, dat in zijn grijsheid het voorwerp van de tucht van God in den vreemde zal zijn, maakt zich dan in de bitterheid van haar ziel op om de zegeningen van de genade terug te vinden.

Tegelijkertijd ontstaat er een nieuw Israël (een Lo-Ammi, d.i. 'niet Mijn volk'), dat net zoals Ruth uit de velden van Moab als een overblijfsel terugkeert om weer 'Gods volk' te worden. Het wordt ons hier in het beeld van een vreemde vrouw voorgesteld, omdat het op grond van de wet geen enkele aanspraak heeft op de beloften en nu door nieuwe beginselen – genade en geloof – in verbinding met Jahweh wordt gebracht. Op deze basis zal Hij het als Zijn volk erkennen en het een ereplaats geven, doordat Hij het met de heerlijkheid van David en van de Messias in verbinding brengt. Uit onvruchtbare bodem is een levende bron ontsprongen, die pas te voorschijn komt op het ogenblik dat alle menselijke hoop is verdwenen. Deze bron wordt tot stromend water, ja, tot een brede en diepe stroom, tot een stroom van goddelijke genade, die vanuit Israël uitgaat naar de zee van de Messiaanse zegen in het Vredrijk.

TWEE GEBEDEN

DE FARIZEEËR EN DE TOLLENAAR

Hugo Bouter

'Hij nu zei ook tot sommigen die van zichzelf vertrouwden dat zij rechtvaardig waren en de overigen verachtten, deze gelijkenis: Twee mensen gingen op naar de tempel om te bidden, de één een farizeeër en de ander een tollenaar. De farizeeër ging daar staan en bad dit bij zichzelf: O God, ik dank U, dat ik niet ben zoals de overige mensen: rovers, onrechtvaardigen, overspelers, of ook als deze tollenaar. Ik vast tweemaal in de week, ik geef tienden van al mijn inkomsten. De tollenaar echter bleef op een afstand staan en wilde zelfs zijn ogen niet opheffen naar de hemel, maar sloeg zich op de borst en zei: O God, wees mij, de zondaar, genadig! Ik zeg u: deze ging gerechtvaardigd terug naar zijn huis, in tegenstelling met de ander; want ieder die zichzelf verhoogt, zal worden vernederd, maar wie zichzelf vernedert, zal worden verhoogd' (Luc. 18:9-14).

Hoe zie ik mijzelf en de ander?

Wij moeten op onze hoede zijn voor de gevaren van het farizeïsme, nl. de huichelarij en het wetticisme, evenals trouwens voor de gevaren van het ongeloof en het liberalisme. Het werkt allemaal als *zuurdeeg*, en de

Heer waarschuwde Zijn discipelen ervoor (Matt. 16:6). Het probleem van het farizeïsme houdt verband met ons mensbeeld, de visie op onszelf en op de ander, maar ook met ons godsbeeld.

Wij zien dat in de gelijkenis over de farizeeër en de tollenaar in Lucas 18. De farizeeër had een heel gunstige kijk op zichzelf, op zijn eigen ik, op zijn verdiensten, op zijn relatie met God. De farizeeër was zeer godsdienstig en hij nam zonder meer aan dat zijn goede werken hem aangenaam maakten bij God. En hij keek veroordelend naar de ander, die ook opging om te bidden.

O God, ik dank U

Evenals Kain kwam hij om zo te zeggen voor Gods aangezicht met het resultaat van zijn eigen inspanningen, want hij vastte tweemaal per week en gaf tienden van al zijn inkomsten. Hij dankte God zelfs voor de gunst dat hij niet was zoals allerlei slechte mensen of zoals die andere persoon, die ook was opgegaan naar de tempel om te bidden maar op een afstand was blijven staan – die verachtelijke tollenaar, die heulde met de Romeinse bezetter!

Ongetwijfeld zou God zijn gebed verhoren en hem aannemen. Maar de farizeeër vergiste zich, want 'ieder die zichzelf verhoogt, zal worden vernederd' (vs. 14). Het was vrome zelfverheffing.

Wees mij, de zondaar, genadig!

De tollenaar kwam echter berouwvol in Gods tegenwoordigheid. Hij schaamde zich over zijn zondige gedrag. Hij was zich ervan bewust dat hij een zondaar was. Ja, hij noemde zichzelf 'de zondaar', alsof hij de grootste van de zondaren was (vgl. 1 Tim. 1:15). Hij kwam niet met zijn eigengerechtigheid voor Gods aangezicht. Integendeel, hij vernederde zichzelf en deed boete. Hij keek ook niet naar anderen, hij had genoeg aan zichzelf. Hij sloeg zich op de borst als teken van rouw. Hij was zich ervan bewust dat hij geheel en al was aangewezen op Gods *genade*: 'O God, wees mij, de zondaar, genadig' (vs. 13).

Het was een kort, maar effectief gebed. Want hij werd door God aangenomen en door Hem uit het stof verhoogd. Hij ging *gerechtvaardigd* terug naar huis, in tegenstelling met de ander (vs. 14). Hoe kon God hem nu zoveel gunst bewijzen? Ging dat niet ten koste van Gods gerechtigheid? Nee, want er is nog iets bijzonders in dit korte gebed. Het woord voor 'genadig zijn' is namelijk verwant met de Bijbelse woorden voor 'verzoening', 'zoenoffer' en 'genadetroon'.

God kon hem genadig zijn doordat er *verzoening* gedaan werd voor zijn zonden, doordat er een offer werd gebracht dat voldeed aan Gods heilige eisen. Welnu, wij weten dat alle offers die onder het oude verbond op het brandofferaltaar werden gebracht, heen wezen naar het werk van Christus, dat eens voor altijd is volbracht op het kruis. Daar is de

grondslag gelegd voor de verzoening van verloren zondaars met een heilig en rechtvaardig God.

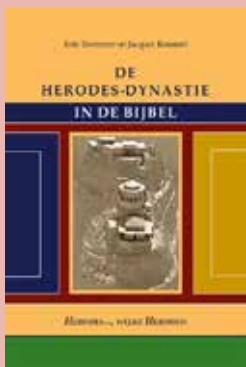
Zo kon ook deze tollenaar, die een heel andere kijk op zichzelf had dan de farizeeër, vergeving vinden en vrijuit gaan. Hij had een plaatsvervangend offer nodig, en hij was zich daarvan bewust, evenals Abel. Zo werd hij om niet gerechtvaardigd – gerechtvaardigd niet op grond van werken, maar louter op grond van Gods genade. In de brief aan de Romeinen wordt dit thema verder uitgewerkt, ook wat betreft degenen die nog leefden vóór het kruis (Rom. 3:25). Het geloof in het werk van Christus wordt ons tot gerechtigheid gerekend.

Sleutels tot verandering

Hoe kan men dan bevrijd worden van farizeïsme? Door een andere kijk te krijgen op onszelf, op onze goede werken, op de ander, op God Zelf. Er is een bekend bijbelhoofdstuk, en wel Filippenzen 3, dat ons zes sleutels hiertoe aanreikt aan de hand van het leven van de apostel Paulus, een bekende en bekeerde farizeeër. Het gaat om de volgende zes punten, die ons hierbij kunnen helpen:

1. Pas op voor valse, vleselijke godsdienst (vs. 2);
2. Vertrouw niet langer op het eigen ik (vs. 3-6);
3. Houd voor ogen waaruit onze geestelijke rijkdom bestaat (vs. 7-9);
4. Leer Christus beter kennen en liefhebben (vs. 10-11);
5. Jaag Hem na en ook de hemelse roeping (vs. 12-16);
6. Zoek niet de aardse dingen, maar verwacht Hem uit de hemel (vs. 17-21).

Advertentie

De Herodes-dynastie in de Bijbel

Herodes..., welke Herodes?

Kris Tavernier & Jaques Rommel

Bij het lezen van de evangeliën, maar ook het boek Handelingen, komen we de naam Herodes meermalen tegen. Over welke Herodes hebben we het dan in die gevallen?

A5 - 32 Pagina's; Prijs: 2,90 Euro; <https://www.boekhandelsmit.nl/>

Voordat de bergen waren, was ik daar

Bijbelstudies over Spreuken 8

Hugo Bouter

Deze brochure voert ons terug naar wat men wel noemt 'de stille eeuwigheid', het absolute begin, tenminste vanuit menselijk oogpunt gezien. Voor God de Vader was er uiteraard geen begin, en het Woord was en existeerde ook in het begin. Het Woord is de eeuwige Zoon, die niet geschapen of gemaakt is. Hij was er van eeuwigheid.

A5 - 28 pagina's; Prijs: 2,90 Euro; <https://www.boekhandelsmit.nl/>

GEBROKEN

Gebroken kruiken, gebroken vaten

‘Toen verdeelde hij de driehonderd man in drie groepen en gaf hun allen horens en lege kruiken in de hand met fakkels binnen in de kruiken. En hij zei tot hen: U moet op mij letten en doen als ik. Zie, wanneer ik aan de buitenrand van de legerplaats gekomen ben, doe dan als ik: Wanneer ik op de hoorn blaas met allen die bij mij zijn, dan moet ook u op de horens blazen rondom de hele legerplaats, en roepen: Voor de Heere en voor Gideon! Gideon nu en de honderd mannen die bij hem waren, kwamen aan de buitenrand van de legerplaats bij het begin van de middelste nachtwake, toen men juist de wachtposten had uitgezet. Toen bliezen zij op de horens, terwijl zij de kruiken stuksloegen die zij in de hand hadden. Zo bliezen de drie groepen op de horens, braken de kruiken stuk en hielden in de linkerhand de fakkels en in de rechterhand de horens om te blazen en riepen: Het zwaard van de Heere en van Gideon!’ (Richt. 7:16-20).

‘Want de God die gezegd heeft: ‘Uit duisternis zal licht schijnen’, Die heeft gescheneen in onze harten tot de lichtglans van de kennis van de heerlijkheid van God in het aangezicht van Jezus Christus. Maar wij hebben deze schat in aarden vaten, opdat de uitnemendheid van de kracht van God is, en niet uit ons’ (2 Kor. 4:6-7).

Gebroken broden, die de menigten op wonderbare wijze voedden

‘Toen het nu avond was geworden, kwamen Zijn discipelen naar Hem toe en zeiden: De plaats is woest en de tijd is al voorbij; stuur de menigten weg, opdat zij naar de dorpen gaan en voor zichzelf voedsel kopen. Jezus echter zei tot hen: Zij hoeven niet weg te gaan; geeft u hun te eten. Zij echter zeiden tot Hem: Wij hebben hier niets dan vijf broden en twee vissen. Hij nu zei: Breng ze hier bij Mij. En nadat Hij de menigten had bevolen te gaan zitten op het gras, nam Hij de vijf broden en de twee vissen, keek op naar de hemel en zegende, en Hij brak de broden en gaf ze aan de discipelen, en de discipelen gaven ze aan de menigten. En zij aten allen en werden verzadigd. En zij namen het overschot van de brokken op, twaalf manden vol. Zij nu die hadden gegeten, waren ongeveer vijfduizend mannen, behalve vrouwen en kinderen’ (Matt. 14:15-21).

Het gebroken brood, d.i. Mijn lichaam dat voor u wordt overgegeven

‘Want ik heb van de Heer ontvangen, wat ik u ook heb overgegeven, dat de Heer Jezus in de nacht waarin Hij overgeleverd werd, brood nam; en nadat Hij gedankt had, brak Hij het en zei: ‘Dit is Mijn lichaam, dat voor u is; doe dit tot Mijn gedachtenis’. Evenzo ook de drinkbeker na de maaltijd, en Hij zei: ‘Deze drinkbeker is het nieuwe verbond in Mijn bloed; doe dit, zo dikwijls u die drinkt, tot Mijn gedachtenis’. Want zo dikwijls u dit brood eet en de drinkbeker drinkt, verkondigt u de dood van de Heer, totdat Hij komt’ (1 Kor. 11:23-26).

Een gebroken fles met kostbare balsem, die spreekt van aanbidding voor Hem

‘En toen Hij in Bethanië was in het huis van Simon de melaatse, kwam er, terwijl Hij aanlag, een vrouw met een albasten fles met balsem van echte, kostbare nardus; zij brak de albasten fles en goot die uit op Zijn hoofd’ (Marc. 14:3).

WOORDSTUDIE

WAT DEED FEBE PRECIËS?

Gerard Kramer

In de dagkalender *Lichtstralen uit het Woord* stond als de dagtekst voor 5 augustus 2020 afgedrukt: 'En sta haar (d.i. Febe) bij wanneer ze uw hulp ergens voor nodig heeft, want ze is velen tot steun geweest, ook mij' (Rom. 16:2 NBV).

Deze complimenteuzen woorden van Paulus over Febe, zijn zuster in Christus, tevens een dienaar van de gemeente in Kenchreeën (de haven van Korinthe), zijn een bijzondere aanbeveling voor de gelovigen in Rome om haar te ontvangen in de Heer, 'op een wijze de heiligen waardig', en haar bij te staan in elke zaak waarin zij hen nodig mocht hebben. Een mooie dagtekst, die ook ons in 2020 voorhoudt wat echte christelijke dienstbaarheid is, en hoe we die behoren te waarderen!

De schrijver die de dagtekst heeft gekozen, meent echter over Febe te kunnen zeggen dat ze 'een leider over velen, een kampioen' is, want het gebruikte Griekse woord *prostatis* zou een woord zijn, schrijft hij, 'dat ook gebruikt wordt voor iemand met een hoge status, zowel in de kerk als daarbuiten. De Febe over wie dit gaat, was dus duidelijk een leider; iemand die voor anderen zorgde en voor hen opkwam'. En even verderop stelt hij opnieuw dat Paulus haar beschrijft als leider. Het is jammer dat de auteur van deze overdenking dat allemaal uit dit Griekse woord meent te kunnen afleiden. Dat Febe een bijzondere vrouw was, klopt; dat ze voor anderen opkwam, klopt ook. Maar dat ze een leidster was, klopt niet.

Hoe is vertaald wat Febe deed?

In het Grieks staat dat ze iets *was*, namelijk een *prostatis*. Hoe vertaalt men wat zij was en deed?

Statenvertaling: zij is een voorstandster geweest.

NBG: zij heeft bijstand verleend.

NBV: zij is tot steun geweest.

HSV: zij heeft bijstand verleend.

Naardense Bijbel: zij is een bijstand geweest.

Bijbel in gewone taal: zij heeft hulp en bescherming gegeven.

Voorhoeve 4^e druk 1966: zij heeft bijstand verleend.

Willibrord 1966: zij is een echte beschermengel geweest.

Willibrord 2017: zij is een beschermster geweest.

TE 1982: zij heeft bijstand verleend.

TE 2018: zij heeft bijstand verleend.

Er is dus een opmerkelijke eensgezindheid onder de vertalers over wat Febe was of deed. Hoe kan de kalenderschrijver

dan een *leider* van haar maken? Kan het Griekse woord *prostatis* dat dan helemaal niet betekenen? Ja, dat kan wel, maar dan is de context doorslaggevend.

Wat is een *prostatis*?

Dit zeldzame woord *prostatis* is de – vóór Romeinen 16:2 niet aangetroffen – vrouwelijke vorm van het mannelijke *prostatès*, dat in het Nieuwe Testament niet voorkomt. Dit woord hangt samen met het werkwoord *prohistamai*, dat letterlijk betekent 'gaan staan voor'. En dan wordt het interessant, want de grote vraag is: met welk *doel* ga je voor mensen staan? Dat kan zijn ofwel om hen te *leiden*, ofwel om hen te *beschermen*. Dit werkwoord komt als 'leiding geven' voor in Romeinen 12:8 en 1 Thessalonicenzen 5:12; 'besturen' in 1 Timotheüs 3:4-5, 12; 5:17; 'zich toeleggen op' in de zin van 'zich toewijden aan' in Titus 3:8, 14. De betekenis is letterlijk: 'vooraan gaan staan', 'voorgaan', vandaar 'leiden'. In dit woord zit daarnaast de genoemde beschermende notie 'zich bekommeren om', 'zorgen voor', 'beschermen'.

Maar welk aspect komt dan in de praktijk vooral naar voren in het zelfstandig naamwoord *prostatès*? In het klassieke en postklassieke Grieks is het een eervolle titel, die het equivalent is van het Latijnse *patronus*, de titel van een burger in bijv. Athene die de belangen behartigde van de mensen zonder burgerrecht. Een beschermheer dus. De door Paulus gebruikte vrouwelijke vorm van het woord suggereert in deze samenhang dan ook dat Febe een invloedrijke vrouw was, die waardevolle diensten verrichtte voor de jonge gemeente in Korinthe en voor Paulus zelf. Dat denk ik mede omdat wat Paulus voor haar aan de Romeinen vraagt, namelijk haar 'bij te staan' (Gr. *parhistamai*, het normale woord voor 'bijstaan', 'helpen') een woordspeling is met het eervollere woord dat hij voor de activiteit van Febe gebruikt – waarmee hij haar nog een mooi, bedekt compliment geeft.

Febe als leidster in de gemeente?

Was Febe een leidster in de gemeente? Daarover kunnen we kort zijn: in het Nieuwe Testament is slechts sprake van mannelijk, niet van vrouwelijk leiderschap. Er valt veel te zeggen over de wijze waarop mannen behoren te leiden in de gemeente. Ook vrouwen kunnen hen daarover zeer zinvol adviseren of corrigeren – maar niet vervangen. Dan doen we de Schrift geen recht!

HET HOOGLIED

DEEL 66 - DE HOOGSTE TAAL VAN DE LIEFDE

Ger de Koning

‘Wij hebben een kleine zuster die [nog] geen borsten heeft. Wat zullen wij voor onze zuster doen op de dag waarop men over haar zal spreken? Als zij een muur is, zullen wij een zilveren bolwerk op haar bouwen. Als zij een deur is, zullen wij haar insluiten met een plank van ceder[hout]. Ik ben een muur en mijn borsten zijn als torens. Toen was ik in Zijn ogen als iemand die vrede vindt’ (Hoogl. 8:8-10).

De bruid en haar zuster

Hier horen we in dit boek voor het eerst over de zuster van de bruid. Ze spreekt over ‘wij’, waarmee ze zichzelf en de bruidegom bedoelt, die ook haar broer is. Haar kleine zuster is nog niet volwassen. Ze heeft nog ‘geen borsten’, wat wil zeggen dat ze zelf nog geen voedsel kan doorgeven. Zij is profetisch een beeld van de tien stammen, die nog in de verstrooiing zijn. Haar vraag is wat zij en de bruidegom voor haar zullen kunnen doen. Zij wil haar ook in verbinding met de bruidegom brengen.

Dit spreekt figuurlijk gezien van het verlangen om andere gelovigen, die niet veel van de waarheden van de verbinding tussen de Heer Jezus en de gemeente kennen, met deze waarheden bekend te maken. Bij zulke gelovigen is nog geen geestelijke volwassenheid. Wij mogen daarover met de Heer spreken en Hem vragen wat we kunnen doen. Velen zijn als die kleine zuster: ze hebben nieuw leven, maar niets om door te geven. Ze zijn nog teveel met zichzelf bezig. Het kan om een pasbekeerde gaan, of om iemand die is teruggevallen in zijn oude leven en wil terugkeren naar de Heer. Of misschien om iemand die nog niet gegroeid is in de kennis van de Heer Jezus door een verkeerde, eenzijdige prediking. Het is een goed verlangen om anderen in die situaties te helpen weer het goede zicht op de Heer Jezus te krijgen. Dit is een werk dat veel geduld vraagt.

De vraag is hoe het met de kleine zuster gaat, ofwel hoe het profetisch met de tien stammen is gesteld (vs. 9). Het

antwoord komt van de bruidegom. Een muur spreekt van scheiding tussen het heilige en het onheilige (Ezech. 42:20). De muur zorgt ervoor dat we afgesloten zijn voor het verkeerde. De vraag met betrekking tot de tien stammen is wie van hen werkelijk afgezonderd is voor God en toegewijd voor Hem leeft. Als dit zo is met deze zuster, dan kan haar worden verteld wat haar verlossing inhoudt, wat wordt voorgesteld door het zilveren bolwerk. Dit moet haar door onderwijs worden bekendgemaakt. Het moet haar duidelijk worden wat het zilver van de verlossing betekent (1 Petr. 1:18-19). Ze heeft wel de positie, maar niet de praktijk die daaruit moet volgen.

Een bolwerk is een dikke verdedigingsmuur. De beste verdediging tegen elke aanval van de vijand is te staan op het fundament van de verlossing. De rechtvaardiging door Gods genade, door de verlossing die in Christus Jezus is door Zijn bloed (Rom. 3:24), dat geeft de volle zekerheid van de behoudenis. Die behoudenis moet als een helm worden gedragen (Ef. 6:17a). Dat beschermt onze gedachten tegen de influisteringen van de duivel dat je het allemaal niet zo zeker kunt weten.

Als deze zuster een *deur* is, moet er wel een grendel zijn. Als er geen grendel is, staat ze open voor verkeerde leringen. Wanneer die ingang krijgen, voeren die haar weg van de waarheid. Daarom moet er zorg aan haar worden besteed. Er moet een plank van cederhout wordt aangebracht. Cederhout is de bekleding van de tempel, Gods woonplaats in het Oude Testament (1 Kon. 6:9-10). Een gelovige die openstaat voor verkeerde leer, moet ermee worden bekendgemaakt dat hij hoort bij Gods woonplaats, de gemeente, dat hij een lid van de gemeente is. Er moet door onderwijs over de gemeente worden verteld wat het betekent bij de gemeente van God te horen en wat het onderscheid is tussen goed en kwaad.

De bruid weet voor zichzelf dat ze een *muur* is, dat ze volledig afgezonderd is voor de bruidegom. Dat haar ‘*borsten zijn als torens*’, betekent dat ze geestelijk volwassen is geworden. Ze is in staat om voedsel door te geven. Dat doet ze met het oog op de geestelijke waakzaamheid, waarvan de torens spreken. Wat we aan waarheden doorgeven, het onderwijs van de waarheid van Gods Woord, dat maakt ons waakzaam voor de vijand. Die is erop uit de geestelijke waarheden te verdraaien en weg te nemen.

Wie geestelijk zo rijp en waakzaam is, vindt vrede in de ogen van de Heer Jezus. Het is een vrede die het gevolg is van de volledige overgave aan Hem. Als een stad wordt belegerd door een vijand en zich overgeeft, heeft dat rust en vrede voor de stad tot gevolg en tevens dienstbaarheid, in plaats van verwoesting (vgl. Deut. 20:1-11). Hij ziet het graag dat wij ons zo aan Hem overgeven, onszelf als het ware aan Hem uitleveren. Dan vinden we ware vrede. Zolang wij ons tegen Hem verzetten, hebben we geen vrede (Job 9:4). We hebben vrede, als we het verlangen hebben geestelijk voedsel door te geven aan onze medegelovigen en hen ook bewust willen maken van de gevaren die er zijn.

In profetisch opzicht gaat het om de vrede van Jeruzalem. Voor die vrede

mogen we bidden (Ps. 122:6-7). Dat is geen vrede die door de volken wordt afgedwongen, ook niet de vrede die Israël zelf afdwingt. Die vrede is onbereikbaar. Het gaat om de vrede die het overblijfsel zal vinden als het na de Grote

Verdrinking in de armen van de Messias is. Hij zal dan een verbond van vrede met haar sluiten. Die vrede zal duurzaam zijn, duizend jaar lang (Ezech. 37:26).

DAVID EN GOLIAT

1 SAMUËL 17:1-58

Peter Cuijpers

De Filistijnen waren weer eens komen opzetten met hun leger. Ze verzamelden zich te Soko, dat tot Juda behoorde (vs. 1). Soko lag in het westen van het bergland van Juda. De Filistijnen waren dus over de landgrens van Israël binnengedrongen. De geschiedenis waarmee we ons bezighouden is tot onze lering geschreven (zie 1 Kor. 10:11; Rom. 15:4). Als we lezen dat de Filistijnen het land van Israël waren binnengetrokken, dan kunnen we ons meteen de vraag stellen: Hoever hebben wij de 'Filistijnen' in ons land laten binnendringen? Soko behoorde tot Juda. Juda betekent lof of lofprijzing. Als de Filistijnen voet aan de grond krijgen in onze gemeenten, gaat dit ten koste van de lof die God toekomt. Lofprijzing maakt dan plaats voor woordenstrijd, en blijdschap en vrede verandert in vrees en onrust.

Een ruig gebied of een vruchtbare akker?

De Filistijnen legerden zich te Efes-Dammin tussen Soko en Azeka. Efes-Dammin betekent: bloedrand of einde van het bloedvergieten. Het lag tussen Soko (ruig) en Azeka (omspitten). Mogelijk een ruig gebied dat niet was ontgonnen! Zo wordt de gemeente te Korinthe vergeleken met Gods akker (1 Kor. 3:5-9). Het ruige gebied van die akker moet omgespit, beplant en begoten worden. Het is nooit Gods bedoeling dat Zijn land ruig en onvruchtbaar blijft. De Heere Jezus zegt dan ook: *'Hierin wordt Mijn Vader verheerlijkt, dat u veel vrucht draagt en Mijn discipelen bent'* (Joh. 15:8).

David's komst

David was geroepen om het werk dat Saul begonnen was, maar dat hij wegens zijn ongehoorzaamheid niet kon beëindigen, voort te zetten en tot een goed einde te brengen. Dit werk bestond in de onderwerping van alle vijanden van Israël. Tot zijn dood toe heeft David met deze machtige vijanden moeten strijden, maar in Gods kracht overwon hij ze allemaal. Door zijn overwinningen heeft hij ook de vrede verzekerd voor zijn zoon Salomo.

David en Salomo zijn samen een type van Christus, de ware Koning van Israël. Als Christus terugkomt, rekent Hij *net zoals David* af met alle vijanden van het volk Israël (zie o.a. Psalm 2:9 en Psalm 83). Daarna zal Psalm 85 in vervulling gaan, als Hij Zijn aardse volk invoert in de vreugde en de zegeningen van het duizendjarig Vrederijk, waarin Hij *net zoals Salomo* zal heersen als de Vredevorst.

Het Terebintendal

'Saul en de mannen van Israël verzamelden zich ook en legerden zich in het Terebintendal; en zij stelden zich op in slagorde tegenover de Filistijnen.'

De terebint (Hebr. elah) lijkt op een eikenboom en groeit op ruige, rotsachtige plekken. De elah is verwant aan 'el', een algemeen woord voor 'sterk', 'machtig', 'God'. Als we ons legeren om de strijd met de vijand aan te gaan, is er geen beter plek dan het 'Terebintendal'. We vertrouwen niet op eigen kracht, maar sterken ons in de Heer en in de kracht van Zijn sterkte (Ef. 6:10).

Laten we echter niet dezelfde fout maken als het volk Israël. Het innemen van een bepaalde positie die naar Gods gedachten is, is geen garantie dat we de overwinning in onze zak hebben. Integendeel, als die positie niet gepaard gaat met geloofsgehoorzaamheid, zullen we smadelijk de nederlaag lijden (zie Num. 13; 14:39-45; Joz. 7:1-5).

Wie durft de strijd met Goliat aan?

Zodra de Filistijnse reus Goliat op het strijdtoneel verscheen en zijn grote mond opende, werden koning *Saul* en geheel Israël verschrikt en vreesden zeer. Saul wordt hier als *eerste* genoemd, en daarna geheel Israël. Saul was de gezalfde koning, die de Heere God op aarde vertegenwoordigde. Zoals we dat vandaag zo mooi zeggen: hij had een voorbeeldfunctie, en had het goede voorbeeld moeten geven. De koning had grote invloed op het volk, positief of negatief.

Laten we maar positief beginnen. Vroeger, toen Gods Geest nog vaardig werd over Saul, nam hij de leiding in de strijd en sprak hij het angstige volk moed in (zie 1 Sam. 11:4-15). Maar dat was verleden tijd. Nadien was er het een en ander gebeurd, waar we nu niet op ingaan. Het gevolg daarvan was dat Gods Geest van hem was geweken. Om het nog dramatischer te maken: bij tijd en wijle kwam er een boze geest over hem en die joeg hem angst aan (1 Sam. 16:14, 23). Van de eens zo moedige Saul was niets overgebleven. Een angsthaas, die niet de moed en het geloof had om zélf de strijd met de reus aan te gaan. In plaats daarvan beloofde hij de man die het wel aandurfde, grote rijkdom en zijn dochter als vrouw (vs. 25). Dus een koning die weinig respect afdwong! En ondanks Sauls aanlokkelijke aanbod was er niet één man te vinden die zijn leven op het spel wilde zetten.

Gelukkig had zich iemand bij dit angstige en ongelovige gezelschap gevoegd, die wél op de Heere vertrouwde en de strijd met Goliat durfde aangaan: David, een man naar Gods hart. Omdat Saul grote rijkdom en zijn dochter aanbood? Nee, dit soort zaken gaven bij David niet de doorslag; hij streed voor Gods eer, en de smaad die God en Zijn volk was aangedaan, maakte hem strijdlustig. Hij was met heilige toorn vervuld en kon niet wachten om die lasteraar een kopje kleiner te maken. En Saul? Hij had slechts een woord van ontmoediging voor David (vs. 33). Het geloof laat zich

echter niet ontmoedigen (vs. 34-37). Toen Saul bemerkte dat David vastberaden was, kleepte hij hem met zijn eigen kleren en deed hem zijn wapenrusting aan (vs. 38). David ontdeed zich er snel van, want daarin kon hij niet lopen (vs. 39). Hij had Sauls wapenrusting niet nodig; hij vertrouwde op zijn eigen wapens. Gewapend met zijn herdersstaf, de slinger en vijf gladde stenen ging hij op de vijand af (vs. 40).

Onze strijd

De strijd van David tegen Goliath is een beeld van de overwinning van de Heere Jezus over de duivel. Zoals David Goliath met zijn eigen zwaard doodde, zo heeft Christus juist door de dood te niet gedaan hem die de macht over de dood had, dat is de duivel (Hebr. 2:14-15).

Het is prachtig om ons met typologie bezig te houden, maar soms vergeten we de praktische toepassing voor onszelf. Ook wij hebben te maken met vijanden waartegen we moeten strijden. Dan kijken we niet naar David als een type van Christus, maar als één van de geloofshelden uit het Oude Testament. Wat kunnen *wij* van David leren? Hoe gaan *wij* om met afwijzing, kritiek en ontmoediging? Welke wapens gebruikte *wij*? Hoe gaan *wij* af op de vijand? Enzovoort.

De wapenrusting van God

Paulus schrijft in zijn brief aan de Efeziërs dat onze strijd niet is tegen vlees en bloed, maar tegen de *geestelijke* machten (Ef. 6:12). Hij roept ons op de hele wapenrusting van God aan te doen (vs. 13-17). Saul bood David zijn wapenrusting aan. David had echter zijn eigen wapens! De wapens van onze strijd zijn niet vleselijk, maar krachtig voor God (2 Kor. 10:4).

Saul is een type van het vlees. We kunnen dan ook zeggen dat Sauls wapens vleselijk waren, daarin kon David niet lopen! David had veel krachtiger wapens; hij had zijn herdersstaf en hij was geoefend in het hanteren van de slinger. Hij had zijn slinger en vijf gladde stenen uit de beekbedding, méér had hij niet nodig om de strijd met de reus aan te gaan. De beekbedding (met het stromende water) spreekt van Gods Woord waaruit deze stenen zijn gehaald. Paulus sprak in de gemeente liever vijf woorden met zijn verstand dan tienduizend woorden in een vreemde taal (1 Kor. 14:19). Anders gezegd: in de gemeente zijn vijf woorden vanuit Gods beekbedding (de Bijbel) doeltreffender dan al het onverstaanbare gebrabbel waardoor niemand wordt gesticht!

Sommigen willen aan de wapenrusting van God nog een extra wapen toevoegen: het spreken in tongen. Of zoals sommigen zeggen: de taal van de engelen. Wil je geestelijke machten écht kunnen bestrijden, dan is dit wapen onontbeerlijk! Maar waar staat dit in de Bijbel? Als dit wapen werkelijk zo belangrijk zou zijn in de geestelijke strijd, waarom heeft God het dan niet vermeld bij Zijn wapenrusting in Efeze 6?

We moeten niets bedenken *boven* wat er geschreven staat (1 Kor. 4:6b). Er staat nergens geschreven dat we ons van tongentaal moeten bedienen in de geestelijke strijd. Dat deed Jezus niet, dat deed Petrus niet, dat deed Paulus niet, dat deed... niet. Toen Petrus, met de beste bedoelingen, Jezus bestrafte en van het kruislijden wilde afhouden, zag de Heer meteen wie er achter zijn woorden zat. Er waren

maar vijf 'gladde stenen' nodig om de vijand het zwijgen op te leggen: '*Ga weg achter Mij, satan*' (Matt. 16:23). Helder, verstaanbaar en doeltreffend! Hoe lief ik mijn charismatische broeders ook heb, in de wapenrusting die zij mij aanreiken kan ik niet gaan!

Reuzen

Reuzen zijn indrukwekkend en intimiderend. Als je ermee wordt geconfronteerd, is je eerste reactie *angst*. Je krijgt een brok in de keel en verstijft. Naar de mens gezien heb je immers geen schijn van kans tegen een reus. En wat doe je dan? Als je van de eerste schrik bent gekomen, ga je de confrontatie uit de weg. Dat is dus het tegenovergestelde van wat David deed. Wat onderscheidde David van de rest? Lees de psalmen van David en je krijgt het antwoord! David vreesde de HEERE. De HEERE en David gingen vertrouwelijk met elkaar om. Davids ogen waren voortdurend gericht op de HEERE (Ps. 25:14-15).

Zien we het verschil met Saul en het volk? Hun ogen waren voortdurend gericht op de reus Goliath, maar die van David op de Heere Zelf. David had zijn vertrouwen op God gesteld en niet op zichzelf of iemand anders. De HEERE, Die hem uit de klauwen van de leeuw gered had en uit de klauwen van de beer, *Die* zou hem ook redden uit de hand van deze Filistijn (1 Sam. 17:37). Dat is geloofstaal!

Wat zijn jouw *reuzen*? Dat kan een gewoonte, een verleiding of een bepaalde zonde zijn. Dag in, dag uit wordt je uitgedaagd om de strijd aan te gaan. Maar het kan net zo goed een persoon zijn, iemand die je uitdaagt om de (woorden)strijd over God en je geloof aan te gaan. Als het goed is hebben we daar geen angst voor, maar het wordt een ander verhaal als er plotseling een reus voor je neus staat. Iemand die hoog opgeleid is en zichzelf rekent tot de intellectuele elite.

Denk aan wetenschappers, doctoren, theologen. Ze lopen te koop met hun titels, diploma's en hun CV. Hun wapenrusting hangt vol met indrukwekkende onderscheidingen. Op hautaine wijze wordt je geïntimideerd en uitgedaagd om de woordenstrijd met hen aan te gaan. Angst grijpt je bij de keel! Nu zijn er drie natuurlijke reacties bij angst:

1. Vluchten: het gevaar ontlopen.
2. Vechten: het gevaar bestrijden.
3. Bevriezen: het gevaar heeft zo'n impact op je dat je verstijft.

Als je het aandurft om de strijd met een reus aan te gaan, maak dan niet de fout om eenzelfde soort wapenrusting aan te trekken als de reus. Doe ook geen wapenrusting van iemand anders aan, waarin je niet kunt lopen. Dan moet je het onderspit delven. Maar oefen jezelf met de wapens die God je heeft gegeven; in het geval van David was dit een herdersstaf en een slinger. Zorg dat je vijf gladde stenen uit de 'beekbedding' in je herderstas – je hart – hebt, en ga in de kracht van de Heer de strijd met de reuzen aan. De reuzen zullen je intimideren, kleineren en bespotten, als ze zien dat je hen met deze 'primitieve' wapens tegemoet treedt. Trek je er niets van aan; niet vluchten, niet bevriezen maar *vechten*. Je zult zien dat één steen, met volle kracht gegooid, voldoende is om een reus te verslaan.